

Handreiking voor de ouder¹ betreffende de verwijzing naar het speciaal onderwijs²

Inleiding

In deze bijlage staat informatie die voor de ouder van belang is, in het geval hun kind in aanmerking komt voor toelating en plaatsing in het speciaal onderwijs.

Samenvatting

Wanneer duidelijk wordt dat een leerling niet (meer) op zijn of haar goede plek zit in het regulier onderwijs, komt een verwijzing naar het speciaal onderwijs in beeld.

Als ouder/leerling, de verwijzende school en de ontvangende school het eens zijn over de plaatsing in het speciaal onderwijs hebben we een eenvoudige, korte en snelle route zonder de tussenkomst van een speciale commissie. Is er wel een verschil van inzicht dan verloopt de route via de onafhankelijke Commissie van Advies (CvA). Deze commissie werkt onder verantwoordelijk van het Samenwerkingsverband waarbij de school is aangesloten.

Welke stappen worden er gezet als de ouder het eens is met de verwijzing naar het speciaal onderwijs?

1. De ouder wordt door de school waar de leerling op dat moment zit, middels een gesprek geïnformeerd over de stappen die de school wil nemen richting het speciaal onderwijs.
2. De ouder stemt in met het vervolgonderzoek. De zienswijze van de ouder wordt schriftelijk vastgelegd.
3. De school waar de leerling op dat moment zit heeft een deskundige die onderzoek verricht en advies geeft aan de schoolleiding over de verwijzing naar het speciaal onderwijs.
4. De onderzoeksgegevens worden met instemming van de ouder aan de ontvangende school voor speciaal onderwijs overgedragen.
5. De school voor speciaal onderwijs heeft ook een deskundige die m.b.v. het onderzoek van de verwijzende school het advies bevestigt. De schoolleiding van het speciaal onderwijs neemt op basis van dit advies een besluit over de toelating en is verantwoordelijk voor de plaatsing.
6. De ouder stemt in met de verwijzing naar het speciaal onderwijs. Daar waar mogelijk vindt het onderwijs zo thuisnabij mogelijk. Een ouder is vrij is om zelf een school voor speciaal onderwijs te kiezen. Speciaal basisonderwijs (sbo) onderscheidt zich hier wel van speciaal onderwijs (so).
7. De leerling wordt geplaatst op de school voor speciaal onderwijs. Elke school heeft een school specifieke toelatingsprocedure voor de toelating en plaatsing.

Welke stappen zijn er als de ouder het niet eens is met de verwijzing naar het speciaal onderwijs?

1. De ouder wordt door de school waar de leerling op dat moment zit, middels een gesprek geïnformeerd over de stappen die de school wil nemen richting speciaal onderwijs.
2. De ouder maakt kenbaar het niet eens te zijn met een dergelijk traject. De zienswijze van de ouder wordt schriftelijk vastgelegd.
3. In deze route wordt het dossier opgesteld tussen de verwijzende school, de ontvangende school en de ouder. Echter, in afwijking van de andere route wordt deze aanvraag vervolgens ingediend bij de Commissie van Advies van het Samenwerkingsverband.
4. De deskundige in de Commissie van Advies is in dit geval de derde onafhankelijke deskundige. Hij of zij bemiddelt tussen de ouder en de school indien er geen overeenstemming is. Ook vertegenwoordigt de deskundige van de Commissie van Advies het Samenwerkingsverband als er een geschil is ingediend bij de landelijke geschillencommissie.

¹ Waar ouder staat wordt in voorkomend geval ook bedoeld ouders en/of verzorger(s).

² Daar waar staat speciaal onderwijs wordt bedoeld, speciaal basisonderwijs (sbo), speciaal onderwijs (so), of speciaal voortgezet onderwijs (vso).

5. In alle kwesties doet de Commissie van Advies nader onderzoek naar de rechtmatigheid van de aanvraag en verstrekt advies aan het betrokken Samenwerkingsverband.
6. In het uiterste geval kan het voorkomen dat de leerling zonder instemming van de ouder naar het speciaal onderwijs wordt verwezen. Daarbij opgemerkt dat in alle gevallen samenwerking met de ouder wordt nagestreefd.

Waar kan ik als ouder bezwaar aandien tegen de toelaatbaarheid tot het speciaal onderwijs?

1. Als de ouder het niet eens is met de verwijzing zijn er meerdere mogelijkheden. De eerste stap is altijd om samen met de school proberen een oplossing te vinden. Als de ouder er met de school niet uitkomt, is er de mogelijkheid tot het zetten van (volgordelijk!) de volgende stappen:
 - a. De ouder kan bezwaar maken bij het bevoegd gezag (het bestuur) van de school.
 - b. De ouder (of school) kan de hulp inroepen van het Samenwerkingsverband waarbij de school is aangesloten.
 - c. De ouder (of school) kan de hulp inroepen van een onderwijsconsulent.
<https://onderwijsconsulenten.nl>
 - d. De ouder kan een oordeel vragen aan de landelijke geschillencommissie passend onderwijs.
<https://onderwijsgeschillen.nl/commissie/geschillencommissie-passend-onderwijs>
 - e. De ouder kan een oordeel vragen aan het College voor de Rechten van de Mens.
 - f. De ouder kan naar de (burger)rechter stappen.

Meer informatie over deze opties zijn te vinden op de website van de landelijke geschillencommissie passend onderwijs.

In welke andere gevallen verloopt de toelaatbaarheid tot het speciaal onderwijs via de Commissie van Advies (CvA) van het Samenwerkingsverband?

- a. Indien de school voor speciaal onderwijs extra middelen wil ontvangen voor de plaatsing.
- b. Bij (zeer complexe) casuïstiek waarbij onafhankelijke deskundigheid van belang is.
- c. Indien er sprake is van plaatsing op een school bij een bestuur dat niet is aangesloten bij het Samenwerkingsverband.
- d. Bij onderinstroom vanuit een kinderdagcentrum (KDC) of medisch kinderdagverblijf (MKD) in het speciaal onderwijs.

Is mijn kind voor altijd aangewezen op het speciaal onderwijs?

De toelaatbaarheid tot het speciaal onderwijs blijft gedurende de gehele schoolloopbaan³ geldig. In het voortgezet speciaal onderwijs is de toelaatbaarheidsverklaring geldig tot het einde van het schooljaar waarin de leerling 18 jaar wordt. Echter, als de leerling gebaat is bij een verlenging van de toelaatbaarheid, dan kan dit door de school geregeld worden. Ook als bij de overstap van basis naar voortgezet onderwijs de leerling blijft aangewezen op speciaal onderwijs, dan wordt dit door de school geregeld.

Minimaal één keer per jaar wordt met de ouder (en leerling) geëvalueerd op het wettelijk verplichte Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) van de leerling. Indien de leerling in aanmerking komt voor het regulier onderwijs zal daartoe het traject door de school van speciaal onderwijs worden ingezet. Dit uiteraard in overleg en in samenwerking met de ouder.

Wat staat er in een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)?

De onderwijsbehoefte van de leerling wordt vertaald in concrete en haalbare handelingssuggesties passend bij het beoogde uitstroomniveau en uitstroomperspectief van de leerling:

- Wat heeft de leerling nodig om de beoogde eindoelen te halen?
- Wat heeft de leerkracht/docent nodig om de leerling hierbij te ondersteunen?
- Wat heeft de school/het team nodig om dit te kunnen realiseren?
- Wat heeft de ouder nodig om de leerling hierbij te ondersteunen?

Op het handelingsdeel van het OPP zit instemmingsrecht voor de ouder. Voor het overige deel van het OPP is op overeenstemming gericht overleg met de ouder van toepassing.

Krijg ik als ouder ook een bewijs van de toelaatbaarheid tot het speciaal onderwijs?

In de wet staat dat van de schriftelijke toelaatbaarheid tot het speciaal onderwijs een afschrift aan de ouder wordt overhandigd. De school voor speciaal onderwijs verzorgt dit.

³ Hier wordt de schoolloopbaan binnen het speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs bedoeld.

Wat als ik ga verhuizen en van school voor speciaal onderwijs moet wisselen?

1. Een toelaatbaarheid tot het speciaal onderwijs is landelijk geldig met uitzondering van de toelaatbaarheid tot het speciaal basisonderwijs (sbo). De toelaatbaarheid tot het speciaal onderwijs wordt bij een verhuizing overgedragen aan de nieuwe school.
2. Een toelaatbaarheid voor het speciaal basisonderwijs (sbo) is niet rechtstreeks overdraagbaar, maar moet worden afgegeven door zowel het Samenwerkingsverband van waaruit de leerling afkomstig is, als het Samenwerkingsverband waarnaar de leerling verhuist.
3. Indien de leerling naar een school voor speciaal onderwijs vertrekt buiten het Samenwerkingsverband wordt de toelaatbaarheidsverklaring tot het speciaal onderwijs en het Ontwikkelingsperspectiefplan (of een beschrijving van de ondersteuning) aan de ouder verstrekt die het kunnen inleveren bij de vervolgschool.